

Nro 25 D. Kon.

**MY
PREZES i SENATOROWIE**
Wolnego Niepodległego i Ściśle Neutralnego
MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Wysokie Opiekuńcze Dwory wzięwszy pod rozwagę tak Statut Organiczny Uniwersytetu, jak wewnętrzne onegoż urządzenie w roku 1833 przez Kommissją Reorganizacyjną wydane, uznały za potrzebne zaprowadzić w tychże niektóre modyfikacje doświadczeniem lat następnych spowodowane. Mając sobie przez Konferencją Rezydentów tychże Opiekuńczych Mocarstw udzielone rzeczone modyfikacje łącznie z oznajmieniem, iż wolą Wysokich Dworów jest, aby takowe niezwłocznie ogłoszonemi i w wykonanie wprowadzonemi były, też poniżej tak w texcie niemieckim który za autentyczny uważanym być ma, jak w przekładzie na język ojczysty, dla wiadomości powszechnej, a w szczególności Zakładów Naukowych, których dotyczy, ogłaszamy; polecając, aby w Dzienniku Praw zamieszczonemi były.

Działo się w Krakowie na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu dnia dziewiętnastego miesiąca Lipca tysiącznego ośmsetnego trzydziestego dziewiątego roku.

Prezydujący
X. BYSTRZONOWSKI.
Skr. Jlny Senatu
DAROWSKI.

MODYFIKACJE
STATUTU UNIWERSYTETU KRAKOWSKIEGO.
Statut organiczny dla Uniwersytetu Krakowskiego.

ROZDZIAŁ I.

O Władzach Uniwersytetu.

Trzeci ustęp §fu 1go będzie brzmienia:

Jemu jest w szczególności poruczonym zarząd wszelkiemi na zakłady naukowe przeznaczonemi funduszami, dozór nad profesorami, uczniami i urzędnikami tak przy Uniwersytecie jako też przy Liceum i szkole Technicznej ustanowionemi.

Po szóstym ustępie tegoż §fu dodać:

Kommissarz Rządowy odpowiedzialnym jest osobiście za najściślejsze zachowanie przepisów w Statutach, Urządzeniach i Postanowieniach, które pod względem instrukcyi publicznej wydanemi są i w Wolnem Mieście obowiązują, zawartych. W razie więc, gdyby od wyższej Władzy otrzymał zlecenie przeciwne przepisom tegoż Statutu, Urządzeń albo Postanowień, albo mogące szkodliwy lub tamujący wpływ wywierać na bieg téj ważnej gałęzi służby publicznej, której kierunek jemu jest powierzonym, będzie obowiązkiem Kommissarza Rządowego w jak najkrótszym przeciągu czasu uczynić w téj mierze na gruntowych zasadach oparte przedstawienie do téjże samej wyższej Władzy; gdyby zaś takowe należytego skutku nie odniosło, zawiadomić ma o téj okoliczności bezzwłocznie i dokładnie Rezydentów Opiekuńczych Mocarstw, którzy w ówczas porozumieją się z Prezesem Senatu względem skutku, jaki takowemu udzieleniu nadanym być ma.

Ustęp pod Nr. 3 §fu 3go brzmieć będzie:

Z Kommissarza Rządowego lub w razie zachodzącej przeszkody z zastępcy delegowanego od Senatu za przyzwoleniem Rezydentów Mocarstw Opiekuńczych.

ROZDZIAŁ II.

O Wydziałach i Professorach.

W §fie 13tym po czwartym ustępie kończącym się w te słowa: »za czas służby 30 lat przechodzącą« ma być nowy następujący ustęp dodanym:

Jednakże professorowi lub nauczycielowi w tedy tylko zupełna w stosunku lat służby onemuż przypadająca pensja może być przyznana, gdy udowodni świadectwem urzędowem przez Kommissarza Rządowego wydanem na corocznych listach konduity opartem, że przez cały ciąg służby postępowanie jego było nienagannem. Tym zaś, którzy takowego świadectwa nie będą mogli złożyć, na zasadzie raportu Kommissarza Rządowego wyjaśniającego przyczyny dla których podobnego świadectwa odmówił, tudzież po decyzji Senatu, do którego strona uciążona odwołać się ma prawo, stosunkowo zmniejszona pensja emerytalna przyznana będzie. Zmniejszenie pensyi emerytalnej na téj drodze nastąpione nie może nigdy ²⁵/₁₀₀ téjże pensyi przenosić. Z resztą rozumie się samo przez się, że professorowie i nauczyciele za jakiegokolwiek przekroczenie ze służby oddaleni nie mogą sobie rościć prawa do pensyi emerytalnej.

Przedostatni ustęp tego §fu zaczynający się od wyrazów: »w przypadku nastąpionego« całkowicie się znosi.

Ostatni ustęp 13go §fu brzmieć będzie, jak następuje:

Powyższe przepisy stosują się w całej swój rozciągłości i do professorów lub nauczycieli Liceum i szkoły Technicznej, tudzież do Kommissarza Rządowego, o ile z natury swojej do ostatniego zostosować się dadzą.

ROZDZIAŁ III.

O Budżecie Uniwersytetu.

W końcu §fu 15go dodać:

Budżet Uniwersytecki oprócz funduszków Uniwersytetu, mieści w sobie także fundusze na Liceum, szkołę Techniczną, szkoły Wydziałowe i początkowe przeznaczone.

Dodać w końcu §fu 16go:

Jakiegokolwiek by były pretensje Kassy krajowej do funduszków Uniwersyteckich, takowe w żadnym przypadku z powyższych miesięcznych kompetencyjnych wypłat potrącanemi być nie mogą.

O takowych winien być zawiadomionym Kommissarz Rządowy, za którego jedynie asygnacją Kassjer Uniwersytecki zaspokajać one może. Wszelkie spory zachodząc mogące względem prawności takowych pretensyj o ile nie będą się kwalifikowały do ułatwienia na drodze sądowej, rozstrząsać będzie ostatecznie wielka Rada Uniwersytetu.

ROZDZIAŁ IV.

Ogólne przepisy dotyczące Nauk.

Trzeci ustęp §fu 29go brzmieć będzie jak następuje:

W ogóle wolno jest profesorom rozrządzać według upodobania ferjami, ci jednakże z pomiędzy nich, którzy mają sobie powierzony dozór nad gabinetami lub innemi zakładami naukowemi, nie mogą się z miejsca oddalać bez upoważnienia na piśmie od Kommissarza Rządowego uzyskanego, który wtedy tylko może udzielić to pozwolenie, gdy będzie w stanie obmyśleć do zastępstwa środki troskliwość jego zaspokajające.

ROZDZIAŁ V.

O Konserwatorach Uniwersytetu i ich substytutach.

§ 37. brzmieć będzie jak następuje:

Substytucji mają prawo żądać od kancelaryi Uniwersytetu wyjaśnień potrzebnych do raportów przez siebie konserwatorom zdawanych.

Urządzenie Wewnętrzne Uniwersytetu Krakowskiego.

ROZDZIAŁ I.

Plan Nauk.

§ 1.

Wydział Filozoficzny.

Trzeci ustęp tego oddziału będzie brzmiał jak następuje:

III. Professor fizyki, dziewięć godzin na tydzień (wyrazy: »tudzież mechaniki popularnej dla artystów i rzemieślników wypuszczają się«).

W końcu 1go §fu dodać:

Oznaczenie godzin i dni, w których każdy professor wykładać ma właściwe sobie przedmioty, zależeć będzie od Kommissarza Rządowego.

ROZDZIAŁ III.

O obiorze i obowiązkach Uniwersytetu.

§ 6. będzie następującego brzmienia:

Obiór Rektora dopełnianym być ma vv ciągu ostatnich dni 14stu kończącego się roku szkolnego większością głosów sekretnych na ogólnem posiedzeniu wszystkich professorów. Tylko zwyczajni professorowie czynni, *professores publici ordinarii*, tegoż Uniwersytetu, mają prawo obierania i z pomiędzy nich tylko Rektor obrany być może. Urzędowanie nowego Rektora zaczyna się z początkiem następnego roku szkolnego, do której to chwili poprzednik jego urząd swój pełni.

§ 9. brzmieć będzie jak następuje:

Professor obrany Rektorem nie może się wymawiać od przyjęcia tego Urzędu (Początek tego § uchyla się).

§ 12. brzmieć będzie jak następuje:

Nowo-obranego Rektora Kommissarz Rządowy przedstawi uroczystie na początku roku szkolnego całemu zgromadzeniu professorów Uniwersytetu i t.d.

Ostatni peryod §fu 14go brzmieć będzie jak następuje:

Ma prawo wchodzić w téj mierze w korespondencją tak z Władzami Krajowemi, jako téż zagranicznemi zakładami naukowemi a to za wiedzą i przyzwoleniem Kommissarza Rządowego.

§ 17. brzmieć będzie jak następuje:

Chcący być przyjętymi na Wydział uczniowie winni przed rozpoczęciem się roku szkolnego zgłosić się do właściwego Dziekana przy złożeniu metryki urodzenia tudzież świadectw z poprzednio odbytych nauk. Jeżeli Dziekan uzna na mocy tych dowodów, że uczeń kwalifikuje się do przyjęcia na Wydział, przedstawi uczniowi Registr, w którym tenże własnoręcznie i dokładnie zapełni następujące rubryki:

- a) Imię i nazwisko ucznia
- b) wiek
- c) Religja
- d) miejsce urodzenia
- e) Imię i nazwisko rodziców

} zgodnie z metryką

- urodzenia
f) stan rodziców
g) miejsce ich zamieszkania
h) gdzie uczęszczał do szkół aż do ostatniego roku włącznie.
i) czy złożył kwit z opłaty szkolnej?

Regestr takowy wraz z wszystkimi wyżej wymienionymi dowodami najpóźniej w 14 dni po rozpoczęciu się roku szkolnego Dziekan przedstawi Kommissarzowi Instytutów Naukowych, który ma obowiązek wymazać z niego uczniów, którychby przyjęcie na właściwy Wydział sprzeciwiało się istniejącym przepisom, tudzież wyraźnie oznaczyć w pomienionym Regestrze tych, którzy mogą być przyjęci. Takowe wykazy przez Kommissarza Rządowego w powyższy sposób zatwierdzone zwrócone będą właściwemu Dziekanowi, który je prześle Rektorowi Uniwersytetu końcem wpisania kwalifikujących się do słuchania prelekcji uczniów w Album Uniwersytetu, tudzież właściwych profesorów o nazwiskach tychże uczniów zawiadomi. Album Uniwersytetu mieścić będzie zupełnie takie same rubryki jak wyżej wspomniane Regestra Dziekańskie. Tak Album jako i Regestra po zamkniętym wpisie mają być złożonemi w oryginale do Archivum kancelaryi Uniwersytetu.

Senat Rządzący, Wielka Rada Uniwersytetu i Senat Akademicki otrzymają odpisy Album, równie jako i Rezydenci Mocarstw Opiekuńczych na każde przez Nich wniesione o to żądanie.

§ 18. brzmieć będzie jak następuje:

Poddani Trzech Opiekuńczych Mocarstw nie będą mogli ani w Album Uniwersytetu być wpisani, ani do żadnego naukowego Instytutu w Krakowie przyjęci, bądź jako uczniowie zwyczajni, bądź jako dobrowolni słuchacze, dopóki nieokażą pozwolenia od właściwego Rządu, które właściwemu Rezydentowi końcem uzyskania jego wizy złożyć są obowiązani. Komissarz Rządowy jest osobiście odpowiedzialnym za ścisłe wykonanie tego przepisu, tudzież ma obowiązek udzielać bezpośrednio wyjaśnień właściwemu Rezydentowi na jego zażądanie co do uczniów będących poddanemi Mocarstw Opiekuńczych a pobierających nauki w Krakowskich Instytutach Naukowych.

§ 19. brzmieć będzie jak następuje:

Młodzieńcom życzącym sobie uczęszczać na prelekcje publiczne jako słuchacze dobrowolni, udzieli pozwolenie Rektor, mając wzgląd na ich wiek, usposobienie i obyczaje, za porozumieniem się z Kominissarzem Instytutów Naukowych, i o takowem pozwoleniu właściwego profesora zawiadomi.

ROZDZIAŁ IV.

O posiedzeniach Uniwersytetu.

§ 23. zaczynać się będzie jak następuje:

Mogą się odbywać posiedzenia ogólne i posiedzenia Wydziałowe. Pierwsze za Zwołaniem i pod przewodnictwem Rektora, drugie za zwołaniem i pod przewodnictwem Dziekana właściwego Wydziału. Tak pierwsze jak drugie mogą mieć miejsce tylko za wiedzą i przyzwoleniem Kommissarza Rządowego, któremu protokoły tychże dwojakich posiedzeń do przejrzenia i potwierdzenia podane będą. W obydwóch większość głosów stanowi i t.d.

§ 25. brzmieć będzie:

Ogólne posiedzenie ma tak często miejsce, jak odbycie onegoż przez Rektora z wiedzą i za zezwoleniem Kommissarza Rządowego za potrzebne uznaném będzie. Do Rektora należeć będzie zwołanie onegoż. Także Dziekanowi albo trzem professorom w połączeniu służy prawo przedstawienia Rektorowi potrzeby zwołania ogólnego posiedzenia. Zwołanie odbywa się piśmiennie przez wezwanie z strony Rektora wszystkich z obowiązku do obrady téj należących członków.

§ 26. brzmieć będzie:

Posiedzenie Wydziałowe składa się z Dziekana i Professorów właściwego Wydziału. Dziekan każdego Wydziału ma prawo za wiedzą i przyzwoleniem Kommissarza Rządowego zwołać posiedzenie Wydziałowe, które zwykle w pierwszych trzech dniach każdego miesiąca odbywać się ma. Nadzwyczajne posiedzenia Wydziałowe nakazuje Rektor, ale także tylko za przyzwoleniem Kommissarza Rządowego.

W końcu §fu 36 dodać:

Najbliższy dozór nad professorami sprawuje Kommissarz Rządowy. Jemu służy prawo napominania opieszałych lub w służbie niechętnych, a w razie potrzeby skazywania na kary pieniężne aż do wysokości jednomiesięcznej pensyi, a to w stósunku wielkości wykroczenia, przeciwko obowiązkom służby popełnionego, tudzież za poprzednim raportem do Prezesa Senatu uczynić się mającym, obejmującym wyłuszczenie powodów, które go do tego kroku skłoniły. Professor za przekroczenie w służbie przez Kommissarza Rządowego na takie maximum kary pieniężnej raz skazany albo przez Senat Rządzący ukarany, utracą prawo nadto na dziesięć lat po sobie idących bycia obranym na Rektora albo Dziekana lub też na delegowanego ze strony Uniwersytetu do Izby Reprezentantów. Gdyby Prezes Senatu przedstawienie przez skazanego profesora złożone uznał tyle na uwagę zasługującym, iżby zawieszenie wykonania decyzji karę orzekającą powodowało, na tedy w przypadku, gdyby Prezes i Kommissarz nie mogli się w téj mierze porozumieć, odwołanie się do decyzji Rezydentów Opiekóńczych Mocarstw może mieć miejsce. Nadto Kommissarz Rządowy winien postępowanie professorów tak pod względem służby jako też i ich moralnego sprawowania się w ogólności, notować i corocznie Prezesowi Senatu dokładną listę konduity całego składu nauczycielskiego składać, na którą szczególnież względ mianu będzie przyposuwaniu na wyższe stopnie, podwyższaniu płacy, przyznawaniu pensyi emerytalnej i we wszystkich innych wynagrodzeniach. Rezydenci Dworów Opiekunńczych mają prawo przeglądania tejsze

listy konduity, a nawet zażądania odpisów.

ROZDZIAŁ VII.

O Konkursach.

Oddział 6ty §fu 39go brzmieć będzie jak następuje:

Wzmiankę o potrzebnych dowodach, jakimi są: Metryka chrztu, bieg życia, wszystkie świadectwa z odbytych nauk, tudzież dyplom doktorski.

ROZDZIAŁ IX.

O Kancellaryi.

§ 52. będzie brzmiał:

Kancellarya Uniwersytetu zostająca pod stérem Kommissarza Rządowego składa się z Sekretarza i potrzebnej liczby Officyalistów. Tych wszystkich mianuje Senat Rządzący na przedstawienie Kommissarza Rządowego, który winien czuwać nad tém, aby każdy z tych urzędników jak najdokładniej obowiązki swe wypełniał. Gdyby napomnienia nie skutkowały, Kommissarz Rządowy ma prawo skazywać ich na karę pieniężną aż do wysokości jedno-miesięcznej płacy, a w razie cięższych wykroczeń przeciwko służbie przedstawiać Senatowi do zawieszenia, albo nawet do oddalenia z urzędu. Jeżeliby w tej mierze zachodziła różność zdań między Senatem a Kommissarzem, ten ostatni ma prawo okoliczność tę przedstawić pod rozstrzygnięcie Rezydentów Mocarstw Opiekuńczych.

ROZDZIAŁ X.

O Uczniach.

W końcu §fu 67go przydać:

Gdyby postępowanie ucznia w obrębie lub po za obrębem szkolnym mogło stać się powodem do zgorszenia, lub też przykładem do złego dla reszty młodzieży, lub nakoniec na karność i porządek szkolny w sposób oneż naruszający wpływać, obowiązkiem będzie Kommissarza Rządowego, aby takiego ucznia niezwłocznie z katalogu wymazał i z zakładów naukowych oddalił; o takowem wszakże oddaleniu równie jako i o powodach, Prezesa Senatu Rządzącego, a gdyby wypadek ten dotyczył ucznia, który jest poddanym jednego z Mocarstw Opiekuńczych, i właściwego Rezydenta o tém zawiadomił.

W końcu §fu 63go dodać:

Żadne inne świadectwa nie mogą być uczniom wydawane, oprócz tych, o których mowa w §§ 66 i 67.

W końcu Rozdziału Xgo przydać nowy §.

§ 68. powtórnie

Końcem utrzymania w kursie nauk filozoficznych karności odpowiadającej wiekowi i stopniowi wykształcenia większej części uczniów, ma być urządzenie karności szkolnej obowiązujące w Lyceum St^{ej} Anny do uczniów rzeczzonego naukowego kursu rozciągniętem. Wolno jednak będzie Kommissarzowi przy Instytutach naukowych poczynić w tym urządzeniu stosowne inedyfikacye w miarę objawiającego się ducha porządku. Kommissarz Rządowy wyda osobne rozporządzenie oznaczające, jaki udział mieć będą professorowie i Dziekan tego Wydziału w wykonaniu przepisów powyższego urządzenia. Rzeczeni dopiero professorowie i Dziekan winni będą ściśle obowiązków, jakie na nich takowe urządzenie włoży, dopełnić.

ROZDZIAŁ XVIII.

O beneficjach Duchownych.

W końcu §u 98go dodać:

Ażeby beneficja te lub kanonje otrzymać, obowiązani są kandydaci wykazać się świadectwem Kommissarza Rządowego udowodniającem, iż przez cały ciąg służby w zawodzie professorskim lub nauczycielskim dobrze się sprawowali; obok czego obowiązywać będzie to, co jest przepisane w §fie 13tym Rozdziału II. pod względem pensjonowania profesorów.

ROZDZIAŁ XX.

O zmianie Statutu.

W końcu §fu 100 przydać:

Wszelkie wątpliwości, jakieby pod względem ducha Statutu Uniwersyteckiego, tudzież innych rozporządzeń dla zakładów naukowych W.M.Krakowa w imieniu Dworów Opiekuńczych wydanych zająć mogły, będą mogły być tylko przez Rezydentów w Konferencją połączonych rozwiązywanemi lub objaśnionemi.

Zawierność odpisu,
(L.S.) (podpisano) v. **HARTMANN.**